

Leef Getrou aan die Lam in 'n wêreld vol
Monsters

Openbaring

'n Kursusgids
vir die Bybelskool van Februarie/Maart 2026

Die sleutel tot die verstaan van die boek Openbaring lê hierin:

Om dit nie as 'n geheime kode vir toekomstige rampe te beskou nie, maar as 'n **"apokalips" of onthulling** wat die doek aftrek van die ware aard van boosheid (die Draak) en die ware aard van MAG, die opofferende krag van God se liefde (Die Lam wat geslag is).

Die boek is **'n literêre kunswerk** wat die verbeelding van gelowiges wil heilig sodat ons die wêreld vanuit God se perspektief kan sien:

'n Kosmiese stryd tussen die selfopofferende Lam en die bose stelsel van Babilon, wat gekenmerk word deur korrupsie, hoogmoed en onderdrukking.

Die boek roep sy lesers op tot **"'n dissidente dissipelskap"**, waar oorwinning nie deur militêre geweld behaal word nie, maar deur getroue getuienis en volharding te midde van die uitdagings van die hede. Uiteindelik dien Openbaring as 'n gids vir die lewe op die "breuklyn" tussen die huidige bedeling en die komende koninkryk, met die vaste vertroue dat God se geregtigheid sal seëvier en dat Hy die hele skepping in die Nuwe Jerusalem sal omskakel.

SESSIE 1

1.1. OPENBARING EN DIE APOKALIPTIESE TRADISIE

Die boek Openbaring is een van die boeiendste en mees besproke boeke van alle tye. Die bladsye bevat 'n merkwaardige rolverdeling van karakters, soos 'n monsteragtige rooi draak, 'n sewe-koppige dier en 'n ontelbare skare engele. Dit bied vir ons verskriklike tonele van kosmiese konflik en glimpies van hemelse prag. In hierdie ses sessies gaan ons die agtergrond van Openbaring en die teks self ondersoek. Tydens elke sessie gaan ons twee onderwerpe behandel. In totaal sal dit dus 12 onderwerpe wees.

Hier is twee belangrike beginsels wat ons die hele tyd in gedagte gaan hou:

- 1) Hoe het die eerste lesers die boek verstaan?
- 2) Wat sê hy vir ons eie lewe voor die aangesig van die Here in die hede?

1.2. DIE WOORD "APOKALIPS"

'n Belangrike deel van die agtergrond handel oor die woord "apokalips" self. Vandag roep die woord beelde van rampe en vernietiging op, maar die outeur van Openbaring het dit gebruik om "openbaring" te beteken; dit wil sê, 'n apokalips is 'n daad van openbaring, of dan onthulling. Die oorspronklike Griekse woord *Ἀποκάλυψις* (apokálypsis), die eerste woord in die boek, word in ons Bybel vertaal as "openbaring" om die gevoel **van insig in 'n misterie** oor te dra. Hierdie boek onthul, openbaar, neem die kleed weg sodat ons die lam wat vir ons geslag is, kan sien.

1.3. DIE TWEE RAAISELS AGTER APOKALIPTIESE GESKRIFTE

Voor Openbaring geskryf is, was daar reeds verskeie ander Joodse Apokaliptiese geskrifte. Die soort boek wil meesal lig bring oor twee groot wêreldwye, algemeen menslike vrae:

➤ 1) Die aard van kwaad

Johannes hou hom in sy Apokalips intens besig met die aard van die boosheid in ons wêreld. Hy sluit hiervoor voortdurend aan by die tradisie van die Hebreeuse profete. Hier dink ons aan figure soos Jesaja, Jeremia en

Esegiël. Hierdie profete was nie soseer besig om die toekoms te voorspel nie, maar eerder om die lewe in die hede te vorm. Volgens hulle was korrupsie, wreedheid en onreg oral teenwoordig. Hulle open 'n ontstellende visie van die wêreld en sy mense in die teenwoordigheid van God.

➤ 2) Die aard van hoop

Ook hiervoor put Johannes uit die bron van die profete. Die profete was onwillig om die wêreld tevrede te laat wees met die skamele hoop van gewone dagdrome. Hulle deel met ons visies van vrede en verwondering wat alle nasies omvou en die Skepping self transformeer.

1.4. DIE APOKALIPTIESE TRADISIE

Die profetiese tradisie het uiteindelik geboorte gegee aan die **apokaliptiese tradisie**, 'n belangrike ontwikkeling wat ook agter die boek Openbaring lê. Hierdie tradisie skets die wêreld as 'n plek waarin die magte van goed en kwaad met mekaar in konflik is, en fokus daarop om die aard van hierdie konflik te onthul. Die doel hiervan is om lesers die vertrouwe te gee dat die regverdige en heilige oogmerke van God uiteindelik sal seëvier.

Die apokaliptiese tradisie het sommige van die skrywers van die **Dooie See-rolle** en ander antieke Joodse bronne beïnvloed. Dit het ook 'n belangrike plek in die vroeë Christendom ingeneem. Die Nuwe Testamentiese Evangelies vertel van Jesus wat die komende heerskappy van God (die koninkryk van God), en die vervulling van God se planne vir die wêreld aankondig.

Die apostel Paulus getuig van die krag van die apokaliptiese tradisie in die manier waarop hy die **stryd tussen die mag van sonde en die mag van genade**, en **die mag van die dood teen die mag van die lewe**, beskryf.

1.5. DIE BOEK OPENBARING

Die boek Openbaring is byna 2 000 jaar gelede in Grieks geskryf. Alhoewel stukkies en deeltjies van Openbaring dikwels uit konteks geneem word, sal ons dit lees as 'n literêre stuk met sy eie integriteit.

Die begin van die boek bevat boodskappe aan sewe kerke wat in die Romeinse provinsie Klein-Asië, geleë was, in wat vandag die land Turkye is. Hierdie boodskappe vertel ons van die boek se vroegste lesers en die uitdagings wat hulle in die stede waar hulle gewoon het, in die gesig gestaar het.

In die middel van die boek vind ons tonele van stryd, waarin die uitdagings van die lesers as deel van 'n konflik op 'n kosmiese skaal getoon word.

1.6. SELFOPOFFERING TEENOOR ONDERDRUKKING

Aan een kant van hierdie konflik is die Skepper van die wêreld en die bron van alle lewe. Saam met hom is die Lam, wat verlossing bring deur die krag van selfopoffering. Hul werk lei tot die Nuwe Jerusalem, wat die belofte van lewe vir alle nasies inhou.

Aan die ander kant is daar die kragte van vernietiging – uitgebeeld as 'n draak en 'n dier. Hulle basis is 'n stad bekend as **Babilon**, wat lewe minag en die nasies van die wêreld onderdruk. In die apokaliptiese simboliek van Openbaring verteenwoordig hierdie stad nie net 'n historiese plek nie, maar 'n **hele sisteem van korrupsie en hoogmoed** wat homself teen God stel. Die skrywer gebruik hierdie ryk beelde om te wys dat die stryd nie net teen vlees en bloed is nie, maar teen diepgewortelde strukture van onreg.

1.7. HOOGTEPUNT VAN DIE STRYD

Die stryd bereik sy hoogtepunt aan die einde van die boek, wanneer die kwaad uiteindelik oorwin word, geregtigheid seëvier, en die wêreld self nuut gemaak word.

1.8. WOORDBEELDE IN OPENBARING

Die skrywer van Openbaring het beelde gebruik, soos die draak, die dier en die Lam. Daar is mense wat dink dat hierdie woord-prente 'n vorm van **geheime kode** is wat vir party gelowiges voorspellings openbaar, maar dit vir ander on/minder -gelowiges) wegsteek. Soos genoem, is die apokalips **egter bedoel as 'n openbaring**, 'n boek wat mense 'n nuwe manier van sien bied.

Die Apokalips is soos ander vorme van kuns omdat dit vir ons 'n ander perspektief op die wêreld gee, een wat skokkend en uitdagend is. Die skrywer gebruik wilde kleure en fantastiese beelde wat die manier vorm waarop mense die krag van kwaad, die aard van hoop, die karakter van God, en die karakter van die wêreld sien.

Om Openbaring reg te verstaan, is dit noodsaaklik om eers te weet wat sy boodskap vir sy eerste lesers was. So leer ons God se hart ken, en dan kan ons verstaan wat daardie Hart vir ons tyd beteken.

1.9. DIE WÊRELD VAN DIE ANTIEKE PROFETE

Die Joodse geleerde Abraham Heschel het die antieke profete "sommige van die mees ontstellende mense wat nog ooit geleef het" genoem. Hulle woorde is dringend en ontstellend, omdat dit direk uit die hart van God aan mense oorgedra word.

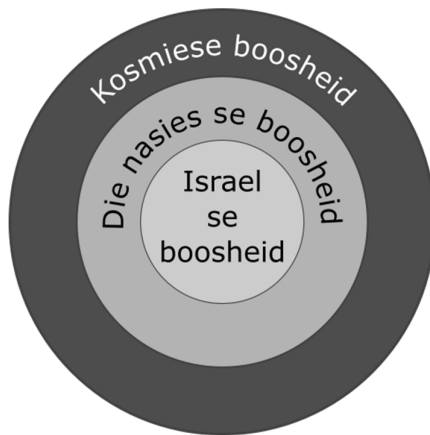
Die Bybelse profete was nie (soos Siener van Rensburg !) voorspellers van die toekoms nie, **maar hulle praat oor die toekoms om te openbaar wat op die spel is in die hede**. Hulle gee waarskuwings en aansporings wat ontwerp is om mense te laat skrik sodat hulle dan hul lewens anders kan leef.

Hierdie profete was oorweldigend **bewus** van God se teenwoordigheid en dat ons aan God verantwoording verskuldig is. Met Johannes was dit ook so!

Die outeur van Openbaring was onwillig om mense net met 'n beter verstaan van boosheid te laat. Hy was gedryf om mense dieper by die misterie van God te betrek.

1.10. DIE PROBLEEM VAN BOSE

Dit is nuttig om oor die probleem van "Die Kwaad/Bose" in profetiese geskrifte met behulp van drie konsentriese sirkels te dink.

In die middel praat die profete oor die boosheid onder die volk van **Israel**.

Dan is daar ook 'n wyer kring van uitsprake oor ander **nasies** se boosheid.

Ten slotte is daar in die **hele wêreld** lyding as gevolg van boosheid.

1.11. DIE PROFETE SE BOODSKAPPE VAN HOOP

Die profete bied ook boodskappe van hoop wat ons weereens met konsentriese sirkels kan verbeeld.

➤ **In die Sentrum: Israel**

Esegiël, byvoorbeeld, beeld die volk van Israel uit as 'n versameling droë bene, maar die asem van God blaas daarop en vul die bene met lewe. Esegiël gee ons ook 'n visioen van die vernuwing van die stad Jerusalem, gevul deur die Here met 'n verblindende glans. Net so kondig Jesaja ook wonderlike beloftes uit die hart van God vir Israel aan.

➤ **Die kring van die nasies om Israel: Geen oorlog meer nie**

Die tweede hoofstuk van Jesaja bied 'n visioen van hoop wat dalk bekend is aan enigiemand wat die monument by die VN-hoofkwartier in New York Stad gesien het. Jesaja sê:

“Hy sal regsprek tussen die nasies, die reg handhaaf vir talryke volke. Hulle sal van hulle swaarde ploegskare smee, en van hulle spiese snoeimesse. Nasies sal nie meer die swaard teen mekaar opneem nie; hulle sal nie meer leer om oorlog te maak nie.” (Jesaja 2:4)

➤ **Die transformasie van die aarde**

Laastens hoop die profete op die transformasie van die aarde as geheel en die dood van die dood. 'n Gedeelte in Esegiël se visioen van God se hemelse troon in 'n kristalkoepel is soortgelyk aan dié wat later deur die outeur van die boek Openbaring beskryf is. Jesaja sê dat die Here God "die dood vir ewig sal verslind," wat die uitwissing van hartseer sal beteken. Aan die einde van Jesaja word ons getrakteer op 'n visioen van 'n hernude aarde, deurdrenk met lewe en vrede.

1.12. DIE ONTSTAAN VAN DIE APOKALIPTIESE TRADISIE

Die apokaliptiese tradisie het ná die 5de eeu v.C. in Joodse kringe ontstaan. 'n Apokaliptiese teks is een wat insig bied in die misteries van God, die wêreld en die menslike situasie.

Die apokaliptiese tradisie verskil van die ouer profetiese tradisie in sy tema van dualisme.

➤ Tema van dualisme

Ons sien dikwels in apokaliptiese geskrifte 'n **skerp kontras tussen die magte van goed en kwaad**. Daar is ook 'n kontras tussen die **huidige era**, waarin kwaad werksaam is, en die **komende era**, wanneer slegs goedheid sal seëvier.

1.13. DIE SKRYWER SE “VANDAG”

'n Ander kenmerk van die apokaliptiese tradisie is die gevoel dat **die stryd** tussen goed en kwaad **deur die huidige era sal voortduur**. Van die menslike natuur is nie verwag om te verbeter nie, **maar God** sou uiteindelik 'n beslissende verandering in die huidige toestande bring en 'n nuwe era inlei.

Die skerp tydelike onderskeid tussen die hede en die toekoms in die Joodse apokaliptiese tradisie word gesien in die Dooie See-rol, bekend as *Die Oorlog van die Seuns van die Lig en die Seuns van Duisternis*. In hierdie rol word die ouer profetiese tema van God se finale stryd teen vyandige nasies tot 'n kosmiese skaal verhef.

1.14. DIE APOKALIPTIESE TEKS VAN DANIËL

Daniël is die een Joodse apokaliptiese teks wat sy weg gevind het na die Hebreeuse Bybel (ons Ou Testament). Die teks is 'n apokalips in die tegniese sin van 'n narratief wat geheime onthul oor die hemelse ryk van God en die verloop van die lewe op aarde.

Die apokaliptiese visioene in die laaste helfte van Daniël volg die verloop van die geskiedenis, en wys vir ons die opkoms en val van ryke met behulp van fantastiese en bisarre woordprente.

Vir Daniël het dit geen sin gemaak dat diegene wat die tradisionele Joodse weë getrou probeer volg het, onder hierdie “verwoestende gruwel” moes ly nie. 'n Regverdige God behoort die regverdiges te beloon en die goddeloses te straf, maar dit het op daardie stadium nie gebeur nie.

- Volgens Daniël sou dit egter wel gebeur. Daniël wys dat alle vorme van tirannie, die een na die ander, uiteindelik sal val.

- Konflik mag dalk aan die einde van die bedeling verskerp, maar uiteindelik sal hierdie patroon tot 'n einde gebring word sodat God se geregtigheid voltrek kan word.
- Die fokus van hoop is op die komende koninkryk van God.

Hierdie perspektief was revolusionêr omdat dit die lyding van die hede nie as 'n teken van God se swakheid gesien het nie, maar as die finale stuiptrekkings van 'n verbygaande bose stelsel. Dit het aan die gelowiges die nodige moed tot volharding gegee om getrou te bly, selfs wanneer die wêreld rondom hulle onregverdig gelyk het.

1.15. DIE SEUN VAN DIE MENS, OPSTANDING EN OORDEEL

'n Sentrale speler in hierdie drama is 'n figuur bekend as die **Seun van die Mens**, aan wie ewige heerskappy oor alle volke, nasies en tale gegee sal word. Later is hierdie Messiaanse figuur natuurlik as die opgestane Jesus geïdentifiseer.

Volgens Daniël sou die huidige bedeling eindig met 'n **opstanding van die dooies** en 'n tyd van oordeel. Die belofte van opstanding ontwikkel die profetiese hoop op God se komende oorwinning oor die dood. Die opstanding is ook verbind met God se geregtigheid; Daniël sien dit as die tyd wanneer mense voor God verantwoording sal doen.

Die lewe was dikwels onregverdig vir die oorspronklike lesers van Daniël. In hul ervaring het diegene wat die weë van God gevolg het, gely vir hul oortuigings. Vir hierdie lesers om getrou te bly aan hul oortuigings, het hulle 'n besef nodig gehad dat geregtigheid uiteindelik sou seëvier.

Hoewel moderne lesers van Daniël oor die algemeen in minder bedreigende omstandighede leef, bly 'n soortgelyke vraag geldig: **As die wêreld onregverdig is, wat gee mense die moed om lewens van integriteit te lei?** Daniël het volgehou dat mense toegewyd kon bly aan dit wat regverdig is, omdat God se doeleindes uiteindelik vervul sou word.

SESSIE 2

DIE APOKALIPTIESE DIMENSIE VAN DIE VROEË CHRISTENDOM

In hierdie gedeelte van ons kursus verken ons hoe die vroeë Christendom die ryk Joodse tradisies waarin dit gewortel was, getransformeer het. Die manier waarop vroeë Christelike skrywers die apokaliptiese wêreldbeskouing herdefinieer het, is een van die mees deurslaggewende verskuiwings in die geskiedenis van godsdienste.

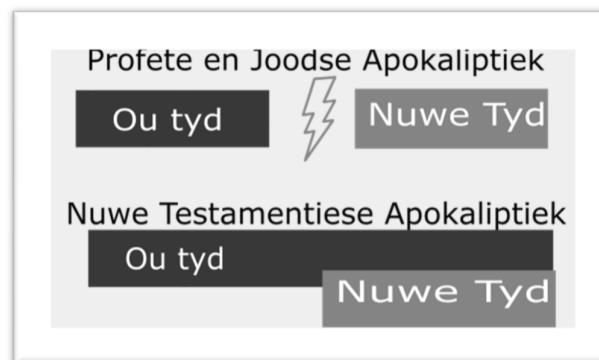
2.1. APOKALIPTIEK IN DIE VROEË CHRISTENDOM

Die klassieke Joodse apokaliptiese denke het die geskiedenis as twee afsonderlike tydperke gesien: die **Huidige Bedeling** (vol sonde en dood) en die **Toekomstige Bedeling** (die ryk van God). Die koms van Jesus het egter hierdie skerp breuklyn vervaag.

Die klassieke scenario verwag dat God op 'n definitiewe wyse sal optree om die huidige bedeling te beëindig deur die magte van die bose te verslaan. Die nuwe bedeling sal begin met die opstanding van die dooies. In hierdie scenario is daar 'n direkte beweging van die een bedeling na die volgende.

Vir vroeë Christene het die nalatenskap van Jesus hierdie paradigma herdefinieer. Dit was nie meer 'n eenvoudige beweging van die huidige bedeling na die nuwe bedeling nie. **In plaas daarvan het die nuwe bedeling begin voordat die ou bedeling ten volle verby was**, en Christene het hulself op die **naat** tussen die twee bevind.

Die manier waarop hulle **na die verlede gekyk** het, het vroeë Christene laat glo dat die wêreld reeds verander is deur die koms van Jesus. In hulle oë was sy lewe, dood en opstanding God se manier om in die wêreld in te gryp. Die resultaat was dat dinge nie meer dieselfde was nie.

Tog, wanneer hulle **na die hede gekyk** het, het hierdie Christene besef dat die magte van sonde en die dood steeds werkzaam was. Jesus het uit die

dood opgestaan, maar ander nie. Vir hierdie Christene het die opstanding 'n toekomstige hoop gebly.

Vroeë Christene het tussen hierdie twee werklikhede geleef: die opstanding van Jesus, wat **reeds gebeur het**, en die opstanding van ander, wat **nog moes plaasvind**.

2.2. DIE EVANGELIE VAN MARKUS 1:14-15

Hierdie eenaardige apokaliptiese dinamika het gehelp om die Evangelie van Markus te vorm. In die openingshoofstuk verklaar Jesus: “Die koninkryk van God het naby gekom.” Markus maak dit duidelik dat die koms van die koninkryk beteken dat God sal afreken met die magte van die bose wat Hom teëstaan en Sy volk onderdruk. Jesus se oproep tot bekering in Markus is 'n oproep tot die heroorweging van loyaliteite — weg van sonde en na die weë van God.

Op baie punte in Markus se evangelie **blyk die koninkryk van God reeds teenwoordig te wees**; 'n krag wat reeds in die wêreld aan die werk is deur Jesus. Tog is daar dwarsdeur die evangelie **'n meedoënlose beweging na die toekoms**. Die slot van Markus se verhaal, wat Jesus se leringe oor die einde van die bedeling en die verhaal van sy kruisiging bymekaar bring, bewaar én verander die tradisionele apokaliptiese paradigma op 'n deurslaggewende wyse. Die oorgang van die eeue word verbind met die kruisiging en opstanding van Jesus.

2.3. MARKUS 13

Jesus se leringe oor die einde van die bedeling word op die mees dramatiese wyse in Markus 13 gevind. Hier lê Jesus aanvanklik 'n tradisionele apokaliptiese scenario uit wat swaar leun op Daniël en die Hebreeuse profete. Soos ons egter verder lees, vind ons dat die apokaliptiese stryd reeds in die verhaal van Jesus self begin het. Die apokaliptiese hoop op opstanding begin reeds om gerealiseer te word met die nuus dat Jesus uit die dood opgestaan het. **In Markus se evangelie het die nuwe bedeling in Jesus gekom voordat die ou bedeling ten volle geëindig het.**

2.4. JESUS SE IMPAK OP DIE APOKALIPTIESE PARADIGMA

Jesus se impak op die apokaliptiese paradigma het groot ramifikasies gehad vir die manier waarop sy volgelinge God, hulleself en hul toekoms verstaan het.

2.5. HERDEFINISIE VAN GOD SE KONINKRYK

Eerstens: Met Jesus word **die aard van God se koninkryk herdefinieer**. Tydens sy bediening het Jesus die koninkryk verbind aan liefde vir God en vir ander; daarom openbaar die proklamering van Jesus as koning ten tye van sy kruisiging die uiterste waartoe liefde sal gaan. As die kruis 'n apokaliptiese handeling is waardeur God die magte van die bose konfronteer, dan is dit 'n handeling wat die vorm van algehele selfopoffering aanneem.

Tweedens: Jesus definieer die rigting van die handeling as een wat **deur die dood na die lewe** gaan. Lyding is nie 'n doel op sigself nie; dit is die pad waarop liefde en diens in die koninkryk van God reis na sy bestemming.

Laastens: Die geloof dat Jesus uit die dood opgestaan het, het beteken dat hy in die rol van die **Seun van die mens** gepas het soos uitgebeeld in Daniël. Vir baie Christelike skrywers, sowel as die skrywer van Openbaring, was die kruisiging en opstanding noodsaaklike dele van die Christelike verhaal. Hy was die een wie se koms in heerlijkheid die oorgang van die eeue sou voltooi deur mense in sy koninkryk te versamel en deur die opstanding van die dooies.

2.6. DIE EVANGELIE VAN MATTEUS

Hierdie gewysigde apokaliptiese paradigma het mense se perspektiewe op verskillende maniere beïnvloed. Ons kan hierdie veranderinge sien in die Evangelie van Matteus, wat 'n paar jaar later as Markus geskryf is.

In sommige plekke verhoog Matteus die gevoel van die apokaliptiese verandering wat reeds plaasgevind het deur te praat van die aarde self wat geskud het ten tye van Jesus se kruisiging en sy opstanding.

Matteus gee ook 'n meer omvattende prentjie van die einde van die bedeling wat nog moet kom, deur 'n beskrywing te bied van die finale oordeel deur die Seun van die mens.

Matteus skets die hede — wat tussen die Eerste en Tweede Koms van Christus val — as 'n tyd waarin dinge "gemeng" is. Die goeie nuus van die koninkryk is reeds geplant, maar die bose gaan voort om die oes met onkruid te besoedel.

2.7. DIE HANDELINGE VAN DIE APOSTELS

Handelinge, geskryf deur Lukas, vertel die storie van die vroeë kerk, vanaf die tyd van Jesus se opstanding deur die werk van sy volgelinge oor die volgende paar dekades. As die hoop was dat die Seun van die mens die getroues aan die einde van die bedeling sou versamel, dan wys die boek Handelinge hoe Jesus die Gees stuur om die dissipels te bemagtig om hier en nou 'n geloofsgemeenskap te skep.

2.8. DIE EVANGELIE VAN JOHANNES

Die Evangelie van Johannes beweeg nog verder deur die belofte van die toekoms as 'n werklikheid in die hede te sien. 'n Goeie voorbeeld hiervan is die verandering in die apokaliptiese tema van die opstanding.

2.9. EWIGE LEWE = VERHOUDINGS

Johannes erken dat lewe en dood **fisiese dimensies** het, maar hy aanvaar ook dat lewe 'n **relasionele dimensie** het. Mense is geskep vir verhoudings met God en ander, en wanneer daardie verhoudings beskadig is, is mense nie ten volle lewend nie.

Volgens Johannes is die koms van Jesus die apokaliptiese gebeurtenis wat die belofte van opstanding transformeer in 'n teenwoordige werklikheid. Hy identifiseer liefde as die kern van Jesus se nalatenskap.

Wanneer die werklikheid van goddelike liefde 'n reaksie van geloof in mense ontlok, word hul verhouding met God herstel. **Vanuit Johannes se perspektief is daardie herstel van verhouding waar die ewige lewe begin.**

2.10. DIE APOSTEL PAULUS

Die apokaliptiese spanning tussen die hede en die toekoms het die werk van Paulus diep gevorm.

In sy **Brief aan die Galasiërs** beklemtoon hy die verandering wat reeds plaasgevind het: In die ou bedeling het die Joodse wet gehelp om sonde in toom te hou; nou het God egter die probleem van sonde direk aangepak deur die dood van Jesus.

In **Eerste Korintiërs** lê hy meer klem op die toekoms. Hy herinner die Korintiërs dat hul ervaring van die Gees nie die finale punt is nie. In die toekoms sal profesieë en tale ophou, maar geloof, hoop en liefde sal bly.

Vir Paulus is die **dood** die groot teenstander. Dit is nie net die laaste asemteug nie, maar die hele proses van lyding wat uitloop op die staking van lewe. Die apokaliptiese stryd wat God nou in Christus voer, **moet voortduur totdat die dood self vernietig is**. Die opwekking van Jesus was die begin van 'n nuwe bedeling wat sal kulmineer in die finale opstanding van die dooies, waar die dood verslind sal word deur die oorwinning van die lewe.

OORSPRONG VAN DIE BOEK VAN OPENBARING

Ons het nou na die agtergrond van die boek Openbaring gekyk. Ons het begin met die Hebreeuse profete en die temas van kwaad en hoop deur hul geskrifte in die Joodse apokaliptiese tradisie nagespoor. Ons het toe gesien hoe die apokaliptiese wêreldbeskouing, met sy sterk gevoel van botsende magte, opgeneem en getransformeer is in vroeë Christelike denke. Nou moet ons besig raak met die boek Openbaring self.

2.11. HOE HET OPENBARING ONTSTAAN?

Die boek Openbaring bied slegs 'n paar prikkelende besonderhede oor die omstandighede waarin dit geskryf is. Volgens die eerste hoofstuk is dit saamgestel deur iemand met die naam Johannes, wat visioene op die eiland Patmos in die Egeïese See ontvang het.

Daar het legendes ontstaan dat die outeur van die boek eintlik die apostel Johannes was. Tot vandag toe kan besoekers op die eiland Patmos die Grot van die Apokalips sien, waar Johannes glo sy openbaring van God ontvang het.

Ten spyte van die legendes glo die meeste moderne historici nie dat die outeur van Openbaring die apostel Johannes was nie, ten minste deels

omdat hy nooit beweer hy is 'n apostel nie en die enigste ontmoeting wat hy met Christus beskryf, in sy visioene is.

Johannes noem homself bloot 'n "dienaar" van Christus en 'n "broer" van die Christene aan wie hy skryf. **Hy was waarskynlik 'n Joodse Christen wat in die Romeinse provinsie Asië gewoon en gewerk het** gedurende die laaste dekades van die 1ste eeu.

Johannes se gebrek aan konformiteit en sy subversiewe boodskap was blykbaar gevaarlik genoeg vir owerhede dat hy na die eiland Patmos verban is. Uit Johannes se perspektief is hy na Patmos gestuur weens sy godsdienstige oortuigings, maar die Romeine, wat oor die algemeen verdraagsaam was teenoor verskeie godsdienstige tradisies, moes iets meer ontstellends in Johannes se boodskap raakgesien het.

As 'n mens verder in die boek lees, is daar genoeg rede om te vermoed dat wat Johannes gesê het die Romeine vies sou laat word. Hy was baie krities oor die status quo en skerp in sy kritiek op Romeinse sosiale en ekonomiese praktyke – hy was 'n sterk voorstander van verandering.

Volgens Romeinse reg was die toepaslike straf vir "bygelowigheid" (enige godsdienstige geloof wat die Romeine as verdag beskou het) verbanning na een van verskeie eilande in die Egeïese See.

2.12. JOHANNES SE ROL AS 'N PROFEET

Profete het 'n belangrike rol gespeel in sommige Christelike gemeenskappe van die laat 1ste eeu. Hierdie profete het hulself verstaan as deel van die wyer **tradisie van Hebreeuse profesie**, wat aan hulle deur die Skrif bekend was.

Ons het reeds gesien dat profete soos Jesaja en Ezechiël **'n intense ervaring van God se teenwoordigheid gehad** het. Hulle het die ervaring met hulle hoorders gedeel. Dit het dikwels oordeel oor die sonde en hoop op verlossing ingesluit.

Johannes plaas homself in hierdie tradisie van vroeëre profete wanneer hy van sy eie geestelike ervaring (Openbaring 1) vertel. Hy beskryf hoe hy die majestueuse figuur van Jesus gesien het, wie se gesig so stralend soos die son was. Om Jesus was daar sewe goue lampstaanders, wat die sewe kerke simboliseer waartoe die lesers behoort het. Toe Johannes hierdie visioen ervaar het, was hy oorweldig en het op die grond geval.

Dit is belangrik om daarop te let dat mense in die oudheid oor die algemeen **saamgestem** het dat **geestelike ervarings wel plaasgevind** het, maar hulle het ook verstaan dat sulke ervarings nie die legitimiteit van die profeet gewaarborg het nie. In Eerste Korintiërs verwag Paulus dat die lede van die gemeente die boodskappe wat deur diegene wat deur die Gees geroep word, moet **beoordeel** (1Kor 14:29). **Nie alles wat 'n profeet gesê het, moes as 'n direkte boodskap uit die hemel geneem word nie.**

In Openbaring noem Johannes self 'n groep profete wie se werk hy waardeer het, maar hy verwys ook na '**n vrou by Tiatira** wie se profesie hy betwis het. Vir vroeë Christene was dit die belangrikste of 'n profeet se boodskap ooreengestem met wat hulle van God geweet het.

2.13. 'N APOKALIPS VAN JESUS CHRISTUS

Die eerste reël in Johannes se skryfwerk vertel sy lesers wat om te verwag: 'n apokalips, dit wil sê, 'n onthulling, 'n manier van sien. Vir Johannes sal hierdie openbaring hulle help om **God** en die **wêreld** en **hulleself** beter te sien en te verstaan. Hierdie Persoon, persone en dinge is onderling met mekaar verweef. In 'n apokaliptiese wêreldbeskouing kan geen een van hulle apart van die ander beskou word nie.

2.14. WAT BINNEKORT MOET GEBEUR

Johannes sê ook vir sy lesers dat sy onthulling hulle sal wys "wat binnekort moet gebeur." Daardie sinnetjie het baie mense aan die spekuleer gesit. Maar Johannes se fokus is nie op die hoe en die wanneer van die einde nie. Hy het iets heel anders in gedagte. Sy fokus is nie op die einde nie, maar op die lewe in hierdie wêreld. Dit sien ons duidelik in sy briewe aan die sewe gemeentes.

In die komende hoofstukke sal Johannes sy lesers vertel wat in die konteks van hul lewens moet gebeur: Die worstelende moet volhard; die selfvoldanes moet herverbind raak; en diegene in die middel word geroep tot 'n hernude gevoel van integriteit in 'n ingewikkelde wêreld.

SESSIE 3

KWESSIES WAT OPENBARING SE EERSTE LESERS IN DIE GESIG STAAR

In die laaste sessie het ons kennis gemaak met die geheimsinnige figuur genaamd Johannes, die skrywer van die boek Openbaring. In hierdie een draai ons na 'n verwante vraag, naamlik die identiteit en situasie van sy beoogde lesers. Hierdie vraag is 'n boeiende en belangrike een in die lig van die vele gewilde interpretasies van Openbaring, veral dié wat daarin planne vind om wêreldbeheer in die 21ste eeu te bereik. Soos ons sal leer, het Johannes eintlik spesifieke gemeenskappe van Christene aangespreek wat sekere uitdagings in die gesig staar. Sy doel was nie om hulle te verwar nie, maar om hulle uit te daag en aan te moedig. Om iets van hierdie antieke konteks te weet, kan Openbaring meer relevant maak vir moderne lesers omdat dit ons toelaat om te sien hoe dit van meet af aan met mense oor werklike situasies in hulle tyd, gepraat het.

Die ontvangers van die brief

Die openingshoofstuk van Openbaring vertel ons dat die boek aanvanklik aan die Christelike gemeenskappe in sewe stede van die Romeinse provinsie Asië of Klein-Asië gerig is. Vandag is hierdie streek die westelike deel van Turkye, langs die Egeïese See.

Onder die genoemde stede is Efese, 'n lewendige kommersiële sentrum en die grootste stad in Klein-Asië; Smyrna, die geboorteplek van Homeros; en Pergamum, bekend vir sy tempel aan die godin Athena. Die ander stede is Tiatira, Sardis, Philadelphia en Laodisea, elk met hul eie plaaslike nywerhede, tempels en vorme van burgerlike lewe.

In al hierdie stede was Grieks die dominante taal en kultuur. Almal het aan die Romeinse Ryk behoort, en almal het gemeenskappe van Christene gehad. Hoekom moes hierdie Christene Johannes se visioenêre boodskap hoor? Omdat al hierdie gemeentes gesukkel het met kwessies van vervolging, assimilasië en selfvoldaanheid.

3.1. VERVOLGING

Openbaring maak spesifiek melding van vervolging in verband met die Christene in Smirna, wat in die openbaar belaster of aangekla is deur 'n groep teenstanders. Johannes waarsku dat hierdie Christene moontlik in die tronk gegooi of selfs ter dood veroordeel kan word weens hul geloof, maar hy roep hulle op om getrou te bly te midde van hierdie vyandigheid.

Dit is maklik om te sien waarom die visioene van die kosmiese stryd later in die boek soveel betekenis vir hierdie vervolgte Christene sou hê. Wanneer Johannes vertel van 'n sewe-koppige dier wat uit die see opstaan om die gelowiges te vervolg, sou die Christene in Smirna saamgestem het dat dit presies ooreenstem met hul eie ervaring.

Baie mense aanvaar dat die Romeinse vervolging van Christene begin het toe die keiser bevel gegee het dat alle burgers hom moet aanbid of die gevolge moet dra. Trouens, daar word gesê dat keiser Domitianus, wat waarskynlik aan bewind was toe Openbaring geskryf is, 'n dekreet uitgevaardig het waarin hy daarop aangedring het dat almal hom as dominus et deus ("here en god") moet aanspreek. Dit was skokkend, selfs vanuit 'n Romeinse oogpunt.

Sommige antieke historici het gesuggereer dat namate Domitianus se grootheidswaansin toegeneem het, sy paranoia en vervolging van diegene wat hy van ontrouheid verdink het, ook vererger het. As hierdie beeld van die toenemende dreigement akkuraat is, kan ons aanvaar dat Johannes sy lesers gewaarsku het oor iets wat vir almal duidelik was — 'n dreigende skrikbewind teen die kerk, ondersteun deur die Romeinse staat.

Onlangse historiese navorsing toon egter dat die dreigement van terreur nie so ooglopend was as wat aanvanklik gedink is nie. Die Romeinse lewe in die tyd van Domitianus het blykbaar voortgegaan soos dit vir jare lank gedoen het, veral in plekke wat ver van die hoofstad in Rome geleë was. Trouens, akademici kon geen bewyse vind dat Domitianus daarop aangedring het om as "here en god" aangespreek te word nie.

Dit is ook belangrik om daarop te let dat die kultus van die Romeinse keisers nie soseer van bo af afgedwing is nie, maar eerder van onder af ontwikkel het. Dit het waarskynlik sowat 100 jaar voor die skryf van Openbaring ontstaan toe die mense van Klein-Asië toestemming gevra en ontvang het om 'n tempel ter ere van Augustus te bou. Later is tempels ook ter ere van Tiberius (in Smirna) en Domitianus (in Efese) opgerig.

Die vroeë hoofstukke van Openbaring dui daarop dat vervolging plaaslik en sporadies was, en voortgespruit het uit 'n ongemak oor die teenwoordigheid van Christene in die gemeenskap. Hierdie Christene het, anders as die Grieke en Romeine, slegs een God aanbid, en anders as die Jode, het hulle hul geloof geplaas in 'n gekruisigde en opgestane Messias genaamd Jesus. Hulle het die keiser dalk gerespekteer, maar na Jesus verwys as hul koning.

Wanneer hul medeburgers ongemaklik geraak het oor die Christene, het hulle hul soms by die Romeinse owerhede aangekla, wat dan die situasie sou ondersoek. As die Christene geblyk het onversetlik te wees, kon hulle ter dood veroordeel word. Hierdie tipe optrede was egter geneig om plaaslik te bly; daar was geen ryks-wye veldtog om die kerk uit te roei nie.

3.2. ASSIMILASIE

Sommige Christene moes dalk openlike vyandigheid verduur, maar ander moes meer subtiele druk om aan te pas die hoof bied. Hoe kon hulle getrou bly aan hul oortuigings terwyl hulle sosiaal verkeer het met diegene wat nie hul geloof gedeel het nie?

Die spesifieke vraag wat die kwessie van assimilasie (aanpassing) na vore gebring het, was of dit vir Christene aanvaarbaar was om kos te eet wat aan een van die Griekse of Romeinse gode geoffer is. Die stede van Klein-Asië het dikwels plaaslike godsdienstige feeste gehou wat as belangrike sosiale geleenthede gedien het. Kon Christene deelneem aan die bankette wat met hierdie feeste gepaard gegaan het sonder om hul oortuigings prys te gee?

Die kwessie van assimilasie het ook na vore gekom in verband met die gebruik om by die tempels van Griekse en Romeinse gode te eet. Sosiale byeenkomste is dikwels by hierdie tempels gehou, en bywoning het eer gebring aan die god of godin wat met die tempel geassosieer is. Christene wat na sulke geleenthede genooi is, het voor 'n dilemma te staan gekom: hulle moes óf hul oortuigings prysgee as hulle die uitnodiging aanvaar, óf hul vriende en sakevennote vervreem as hulle dit van die hand wys.

In sulke situasies het Christene nie gewelddadige vervolging in die gesig gestaar nie, maar eerder die uitdaging om die integriteit van hul geloof te behou terwyl hulle in 'n inter-godsdienstige wêreld leef.

3.3. SELFVOLDAANHEID

Die kwessie van selfvoldaanheid kom die duidelikste na vore in die brief aan Laodisea. Johannes verklaar dat die Christene daar "lou" in hul geloof is as gevolg van hul rykdom. Die materiële gemak van hierdie Christene het die lewenskragtigheid van hul geloof laat wegkwyn.

Die Christene in Laodisea en sommige ander plekke het blykbaar gefloreer in die ekonomie van die Romeinse era. Die Romeine het paaie gebou en die moontlikhede vir handel op 'n steeds toenemende skaal bevorder. Plaaslike markte het uitgebrei na streeks- en internasionale markte, en binnelandse handel het gebloei. Die Christene in Laodisea het ongetwyfeld aan hierdie voorspoedige ekonomie deelgeneem.

Hierdie mense was nie besorg oor die skadu van Romeinse vervolging nie, maar behep met die glans van hul eie ekonomiese toekoms. Volgens Openbaring was hulle heeltemal gelukkig om die Christelike geloof te beoefen, solank dit niks van hulle vra nie.

GOD, DIE LAM, EN DIE SEWE SEËLS

Tot dusver het ons oorweeg wat die eerste paar hoofstukke van Openbaring ons oor die outeur en sy vroeë lesers vertel. Hiervandaan beweeg ons dieper in die Apokalips in en pak sy mees uitdagende gedeelte aan: sy woordbeelde. Ons gaan veral kyk na die vier ruiters, wat dreigemente van oorlog, swaarkry en dood na die mense van die wêreld bring. Maar eers moet ons by die troonkamer van God 'n draai maak.

3.4. DIE TROONKAMER VAN GOD

Aan die begin van hoofstuk 4 onderneem Johannes 'n visionêre reis deur die oop deur van die hemel. Daar aanskou hy 'n majestueuse troonkamer wat in konsentriese sirkels gerangskik is. Reg in die middel van die visioen is die troon van God.

Die volgende sirkel bestaan uit vier geheimsinnige wesens wat die troon omring. Hul gesigte lyk onderskeidelik soos dié van 'n leeu, 'n bees, 'n mens en 'n arend. Almal het ses vlerke en is oortrek met oë.

Hier gee Johannes vir ons 'n visie van 'n heelal wat reg georden is: die Skepper is in die middel, omring deur hemelse verteenwoordigers van die skepping. Hul gesigte sluit wilde en mak diere in, tesame met mense en voëls.

Hierdie beeldspraak herinner aan die uitbeeldings van God se majesteit deur die Hebreeuse profete, maar Johannes voeg nuwe besonderhede by wat hierdie toneel vir ten minste sommige van sy lesers ongemaklik relevant sou maak. Die volgende sirkel bestaan uit 24 ouderlinge, met hul eie trone wat dié van God omsluit. "Ouderling" was 'n titel vir diegene wat die Joodse en vroeë Christelike gemeenskappe gelei het deur hul wyse raad en die voorbeeld wat hulle gestel het.

Die ouderlinge in Openbaring werp hul krone voor God neer en stel sodoende 'n voorbeeld van ware aanbidding. Die gebaar om 'n goue kroon aan 'n figuur op 'n troon te gee, het nie van die Hebreeuse profete gekom nie, maar uit die politieke wêreld van die Grieke en Romeine.

3.5. DIE KONSENTRIESE SIRKELS VAN ROME SE “TROONKAMER”

Die Romeinse wêreld het sy eie konsentriese sirkels van mag gehad. In die middel was die keiser, omring deur 'n binnekring van bewonderaars en vriende. Hierdie binnekring het die res van die samelewing gelei om die waarde van sowel die keiser as die tradisionele gode te besing. Dit lyk asof sommige van Johannes se vroeë lesers gemaklik was met hierdie reëling en maniere gevind het om dit sosiaal en ekonomies tot hul voordeel te laat werk.

Johannes se uitbeelding van die hemelse troonkamer dring egter aan op duidelikheid oor sy lesers se mees fundamentele verbintenisse. Behoort hul hoogste lojaliteit werklik aan die staat, of het hulle 'n hoër lojaliteit aan God?

3.6. DIE VISIE VAN DIE SEWE SEËLS

In die volgende hoofstuk van Openbaring vertel Johannes ons dat God 'n boekrol in Sy hand hou, verseël met sewe seëls sodat dit nie gelees kan word nie. 'n Engel vra: “Wie is waardig om die boekrol oop te maak en sy seëls te breek?” Maar die antwoord lui dat niemand in die hemel of op die aarde waardig is nie.

Een van die ouderlinge sê dan vir Johannes dat die Leeu uit die stam van Juda, die Wortel van Dawid, oorwin het, sodat hy die boekrol kan oopmaak. Die leeu was 'n tradisionele beeld vir mag en majesteit, terwyl die “Wortel van Dawid” 'n uitdrukking is vir die erfgenaam van Dawid se troon. Lesers verwag dus om hierdie oorwinnaar-held te ontmoet, wat die boekrol sal oopmaak en die wil van God sal uitvoer.

In plaas van 'n Leeu sien Johannes egter 'n Lam wat daar staan asof dit geslag is. Die punt hier is natuurlik dat God se oorwinning deur lyding behaal word en Sy triomf deur opoffering bewerkstellig word. Die Lam is inderdaad net so magtig soos 'n Leeu, maar sy mag word uitgeoefen deur dit wat hy ter wille van ander ly.

Anders as wat sommige moderne lesers dalk dink, het Johannes nie in "geheimskrif" geskryf nie. **Sy woordprente probeer nie om die identiteit van Jesus te verberg deur Hom as 'n Lam voor te stel nie, maar juis om Jesus se karakter te openbaar.** In Openbaring is Jesus die messiaanse Leeu wat sy mag uitoefen deur vir ander te sterf, soos 'n offerlam.

Die Lam is waardig om God se boekrol oop te maak, want deur sy bloed het hy mense uit elke stam en nasie losgekoop en hulle gemaak tot 'n koninkryk en priesters wat God dien. Met ander woorde, God se koninkryk word gebou deur die selfopoffering van Jesus. Dit is die manier waarop die Lam "oorwin", en vir Johannes is dit 'n waardige uitoefening van mag.

3.7. DIE VIER RUITERS

Die ruiters wat verskyn wanneer die Lam die seëls van God se boekrol begin oopmaak, skets 'n prentjie van bedreigings vir die heersende orde. Hulle daag die selfvoldaanheid uit van diegene wat glo dat die huidige sosiale, politieke en ekonomiese omstandighede hul beste bron van sekuriteit is; want volgens Johannes is dit glad nie die geval nie.

3.8. DIE EERSTE RUITER

Die eerste ruiter hou 'n boog vas en kry 'n kroon wat oorwinning simboliseer, dog hy is nie 'n Romeinse soldaat nie. Hy lyk eerder soos een van die stamvegters wat buite die grense van die ryk gewoon het en nooit onderwerp is nie. Hierdie figuur dien as 'n ontstellende herinnering dat 'n samelewing wat deur verowering geskep is, deur verowering vernietig kan word.

3.9. DIE TWEDE RUITER

Die tweede ruiter ry op 'n vuurrooi perd en dra 'n groot swaard. Hy simboliseer nie oorlog teen buitelandse vyande nie, maar burgeroorlog — geweld wat binne 'n samelewing uitbreek wanneer mense mekaar begin slag. Hy neem die vrede weg van die aarde af, wat 'n direkte aanval is op die "Pax Romana" (die Romeinse Vrede) waarop die ryk so trots was. Johannes

wys hiermee dat **'n vrede wat slegs deur wapengeweld gehandhaaf word, inherent onstabiel is.**

3.10. DIE DERDE RUITER

Die derde ruiter ry op 'n swart perd en hou 'n skaal in sy hand vas. Sy verskyning word vergesel deur 'n stem wat die buitensporige pryse vir basiese voedsel soos koring en gars aankondig, terwyl die luukse items soos olie en wyn ongedeerd gelaat word. Dit is 'n beeld van ekonomiese onreg en inflasie, waar die armes ly terwyl die rykes se voorregte beskerm word. Johannes ontbloot hier dat **'n ekonomie wat die kwesbares uitbuit, een van die groot kragte is wat die wêreld destabiliseer.**

3.11. DIE VIERDE RUITER

Die vierde ruiter ry op 'n vaal perd (dikwels beskryf as die grys-groen kleur van 'n lyk). Sy naam is die Dood, en die Doderyk (Hades) volg kort op sy hake. Aan hulle word mag gegee oor 'n kwart van die aarde om mense dood te maak deur die swaard, hongersnood, pes en die wilde diere van die aarde. Hierdie ruiter is die onvermydelike klimaks van die vorige drie: waar daar verowering, burgeroorlog en ekonomiese ongeregtigheid is, volg die dood as die finale gevolg.

3.12. DIE DREIGEMENT VAN ONREG EN DIE KOMENDE OORDEEL

Wanneer die Lam die vyfde seël oopmaak, sien Johannes 'n visioen van martelaars — die slagoffers van geweld en onreg. Die martelaars roep hard uit en vra hoe lank God nog gaan wag voordat Hy optree teen 'n wêreld waarin die onskuldiges ly onder die maghebbers. Hulle daag lesers uit om die getroues raak te sien wat ly terwyl die wêreld homself blind hou vir geweld.

Soos die ander visioene, laat hierdie een **vrae ontstaan oor die lesers se mees fundamentele verbintenisse. Noudat hulle gehoor het hoe die kwesbares om geregtigheid roep, sal die lesers hulle met hierdie slagoffers vereenselwig, of sal hulle, soos soveel ander in die samelewing, wegkyk?**

3.13. SESDE SEËL

Die son word swart soos 'n roukleed en die maan word rooi soos bloed. Die aarde skud, en mense van elke sosiale klas bewe saam by die vooruitsig om voor die geregtigheid van God te staan. Die visioen waarsku dat daar 'n hoër gesag is waaraan selfs diegene op die kruin van die samelewing verantwoording sal moet doen.

3.14. 'N VISIOEN VAN HOOP

Op hierdie punt in die boek het Johannes se woordprente lesers gewaarsku dat 'n samelewing wat deur verowering en geweld geskep is, deur daardie selfde kragte vernietig kan word, en dat om om jou blind te hou vir die slagoffers van onreg, uiteindelik beteken dat jy God se geregtigheid in die gesig moet staar.

Nou, in plaas daarvan om voort te gaan met die stortvloed van ontstellende beelde, bied Johannes vir sy lesers **'n visioen van hoop**. Voordat die finale seël oopgemaak word, word ons teruggeneem na die hemelse troonkamer, in die teenwoordigheid van die Skepper en die Lam.

In die visioen was Johannes se aanvanklike begrip dat God beplan het om 144,000 mense uit die 12 stamme van Israel te seël en te beskerm. Maar wanneer hy omdraai om na hierdie groep te kyk, sien hy in plaas daarvan 'n ontelbare menigte uit elke stam en nasie — 'n menigte wat deur die Lam verlos is om voor God te staan.

Hierdie wisselwerking tussen ontstellende en inspirerende woordprente is die sleutel tot hoe die Apokalips werk. Die beelde beweeg in siklusse: die skrywer neem ons deur tonele wat ons bedreig, tot by 'n visioen van iets hoopvol en lewensgewend. Daardie hoopvolle visioen is waar die skrywer wil hê sy lesers moet uitkom.

Die **woordprente** van Openbaring gryp ons aandag aan en trek ons in die werk in; **dit help ons om dinge op nuwe maniere te sien**. Hulle verskaf nie bloot brokkies inligting wat ons moet absorbeer nie, maar betrek die verbeelding en stimuleer ons denke, wat ons in 'n proses van refleksie inlei.

SESSIE 4

SEWE TROMPETTE, TEMPEL EN VIERING

In hierdie sessie kyk ons na die visioene van die sewe trompette in Openbaring 8–11 vanuit twee kontrasterende perspektiewe. Eerstens verken ons hoe mense hierdie gedeeltes vanuit 'n **futuristiese perspektief** lees — asof Openbaring 'n reeks voorspellings oor toekomstige gebeure is. Daarna kyk ons hoe hierdie selfde gedeelte lyk vanuit 'n **moderne literêre perspektief**, met die idee dat Openbaring literatuur is wat lewendige beeldspraak gebruik om iets oor God se handeling met die wêreld oor te dra.

4.1. DIE FUTURISTIESE PERSPEKTIEF

Sommige interpretasies van Openbaring gaan van die veronderstelling uit dat Johannes 'n reeks komende rampe voorspel, baie soos wat weervoorspellers 'n storm vir die Wes-Kaap sou voorspel. In beide gevalle word mense gewaarsku om voor te berei op die koms van onvermydelike verwoesting.

Sommige mense wat Openbaring vanuit hierdie perspektief lees, glo dat hierdie rampspoedige gebeure nog in die toekoms lê, terwyl ander dink dat dit reeds begin plaasvind het en dat ons reeds die einde van die wêreld nader.

4.2. DIE TROMPET-VISIOENE

In hoofstuk 8 van Openbaring staan 'n engel by die hemelse altaar. Die engel bied die gebede van die heiliges vir God aan en gooi dit dan af op die aarde — die teken vir die aanvang van 'n reeks plae. Sewe engele staan gereed met sewe trompette in hul hande. Soos elke trompet geblaas word, vermenigvuldig die verskrikkinge.

Die futuristiese benadering aanvaar dat elke trompet gelykgestel kan word aan 'n spesifieke gebeurtenis in tyd en ruimte. Sommige voer aan dat die trompet-visioene gebeure voorspel het wat reeds in die middel van die 20ste eeu begin ontvou het.

4.3. DIE FUTURISTIESE SCENARIO VAN DIE TROMPETTE

Die vurige visioen van die **eerste engel** word vanuit 'n futuristiese perspektief met die Tweede Wêreldoorlog verbind. Die hael en vuur wat uit die lug val, word geïdentifiseer as die lugbombardemente wat tydens die oorlog ongekende verwoesting gesaai het.

Wanneer die **tweede engel** sy trompet blaas, word iets soos 'n groot berg wat met vuur brand, in die see gegooi. 'n Derde van die see verander in bloed, baie skepe word vernietig en baie seediere vrek. Sommige futuristiese lesings identifiseer hierdie vurige berg met die paddastoelwolke wat gevolg het op die kernontploffings by Hiroshima en Nagasaki.

Wanneer die **derde engel** sy trompet blaas, val 'n ster met die naam Alsem uit die hemel. Dit maak die waters van die aarde bitter en veroorsaak dat diegene wat die water drink, sterf. Vir baie futuristiese vertolkers is dit presies wat in 1986 gebeur het met die ineenstorting van die kernreaktor by Tsjernobil in die voormalige Sowjetunie.

Wanneer die **vierde engel** sy trompet blaas, word die lug donker en die lig van die son, maan en sterre word gedemp. Volgens hierdie scenario sou dit ooreenstem met die Golfoorlog. Aan die einde van daardie oorlog in 1991 het Saddam Hussain honderde oliebronne aan die brand gestee, wat die lug met rook verdonker het.

Die **vyfde engel** se trompet veroorsaak dat demoniese sprinkane uit die onderwêreld opstyg. Hierdie sprinkane het gesigte soos mense, tande soos leeus, en die geheimsinnige vermoë om pyn te veroorsaak met hul sterte. Vir sommige mense is dit 'n visioen van moderne militêre helikopters, wat menslike vlieëniers het, maar soos insekte vlieg en vuur kan skiet in gevegte.

Wanneer die **sesde engel** sy trompet blaas, is daar konflik langs die Eufraatrivier. 'n Enorme leër van demoniese perde en ruiters slag een derde van die mensdom af. Volgens sommige futuristiese scenario's moet dit die oorlog in Irak wees, wat langs die Eufraat lê. Die vuurspuwende perde word beskou as profesieë oor moderne tenks.

Mense wat hierdie "draaiboek" volg, vind dat alles met 'n soort meganiese presisie ontvou, wat ons bring by die oomblik wanneer die **sewende trompet** op die punt staan om te blaas — die sein dat die einde gekom het.

4.4. DIE LITERÊRE KONTEKS VAN DIE TROMPET-VISIOENE

Onthou die troonkamer van God wat ons in die vorige lesing gesien het. Dit was daar waar die hemelse skare verklaar het dat God die Skepper van alle dinge is; Sy essensiële identiteit is dié van die Lewegewer. **Waarom sou God dan die wêreld wat Hy gemaak het, wil verwoes?** Vanuit 'n literêre perspektief moet ons aanvaar dat God aan die kant van die lewe is, nie die dood nie.

Onthou ook die visioen van die sewe seëls; in een daarvan hoor ons die uitroep van die martelaars — diegene wat onregverdig gely het weens hul geloof. Hulle vra hoe lank God nog gaan wag om geregtigheid vir hul dood te bring. Vanuit 'n literêre perspektief is dit hierdie vraag oor geregtigheid wat die visioen van die sewe trompette rig.

Die trompet-visioene bied 'n verrassende antwoord op die vraag oor hoe lank God sou wag om geregtigheid oor 'n bose en sondige wêreld te bring. Die visioene vertel ons nie *hoe lank* geregtigheid sal neem nie, maar *waarom* God tot dusver weerhou het om 'n finale oordeel oor die wêreld te vel.

Trouens, die visioene wys dat dit nutteloos is om plaes van toorn teen die wêreld te stuur. Die rede waarom God die finale oordeel uitstel, is om ruimte te skep vir Sy mense om te getuig.

In Openbaring 8 blyk dit asof die skrywer sê: “Laat ek julle wys hoe 'n uitstorting van goddelike toorn sou lyk,” en dan skets hy plaag ná plaag wat die goddeloses op aarde van alle kante tref. Soos elke trompet blaas, reën 'n stortvloed van verskrikking neer, maar wat het ná die sesde trompet verander? Die antwoord is dat niks verander het in die mensdom se verhouding met God of met mekaar nie. En as ons daaroor nadink: waarom sou enigiets verander? Waarom sou mense hulle draai na 'n God wat blykbaar daarop uit is om die wêreld te vernietig? Die trompet-visioene openbaar dat God wel plaes van toorn teen 'n sondige wêreld sou kon stuur, maar dat so 'n aksie ondoeltreffend sou wees.

Ná die sesde trompet verwag ons dat die klank van die laaste trompet die finale oordeel oor die wêreld sal aankondig. Johannes sien 'n magtige engel uit die hemel neerdaal met 'n gesig wat skyn soos die son. Die engel plant sy voete op die see en die land, en sewe donderslae begin brul.

Dit lyk asof die einde aangebreek het, maar 'n stem uit die hemel onderbreek die beweging na die oordeel en sê vir Johannes om nie op te skryf wat die donderslae sê nie. Hul boodskap is nie die een wat God wil stuur nie.

In plaas daarvan maak God ruimte vir 'n ander manier van kommunikasie met die wêreld. Die engel in die visioen gee vir Johannes 'n boekrol om te eet en sê hy moet weer profeteer. **Dit is die manier waarop God met die wêreld sal kommunikeer: deur die profetiese getuienis van Johannes en mense soos hy.**

Die lesers van Openbaring moet nie toeskouers wees wat op die kantlyn sit en wag dat God 'n einde aan die wêreld bring nie. Diegene wat deur hierdie boek aangespreek word, moet aktief betrokke wees om die waarheid te praat en die wêreld op te roep om die weë van die God wat alles geskep het, te eer.

4.5. DIE TEMPEL

In hoofstuk 11 van die Apokalips sien Johannes 'n tempel waarin ware aanbidding plaasvind, asook twee profete, geklee in rouklere, wat besig is om voor die wêreld te getuig.

Sommige futuristiese lesers glo dat hierdie visioen verwys na 'n nuwe tempel wat op die terrein van die oorspronklike Joodse tempel in Jerusalem gebou gaan word. 'n Literêre benadering tot Openbaring lees egter Johannes se gebruik van die woord “tempel” as 'n kragtige metafoor vir die aanbidende gemeenskap (die kerk).

4.6. DIE TWEE GETUIES

Met die profetiese getuies skep Johannes 'n **collage van beelde** uit die Bybel om 'n saamgestelde prentjie van outentieke getuienis te vorm. Hy voeg herinneringe aan Moses (wat water in bloed verander het) en die profeet Elia (wat die hemel toegesluit het) saam. Ons sien dat outentieke getuienis 'n roeping is om die waarheid te praat, en dit is die lewenspatroon waartoe Johannes se lesers geroep word.

Johannes se visioen van die getuies sluit ook die verhaal van hul **dood** in — 'n waarskuwing aan lesers dat die nasies van die wêreld nie noodwendig verheug sal wees om hul boodskap te ontvang nie. Die hoop van die getuies lê uiteindelik in die **opstanding**, nie in 'n maklike oorwinning nie.

4.7. SEWENDE TROMPET BRING FEESVIERING

Wanneer die sewende trompet uiteindelik klink, bring dit nie rampe nie, maar feesviering. 'n Koor van stemme verklaar: “Die koninkryke van die wêreld het die **koninkryke van onse Here** geword en van sy Christus, en Hy sal as Koning regeer tot in alle ewigheid.” Dit is die **toekomsvisie** waartoe die lesers geroep word — 'n visioen van **feesviering** oor die heerskappy van God.

DIE DRAAK EN DIE KOSMIESE STRYD

Ons kom nou by van die mees dramatiese beelde in Openbaring wat verband hou met die uitbeelding van die bose. Ons gaan vier hoofbeelde bespreek, beginnende by Satan as 'n groot draak wat uit die hemel gewerp is om op die aarde rond te sluip. In die lesings wat volg, sal ons kyk na die draak se bondgenote: 'n sewe-koppige dier uit die see, 'n listige dier uit die land, en Babilon die Hoer.

Die sleutel tot hierdie visioene is die aankondiging van die hemelse koor dat die tyd gekom het om "die vernietigers van die aarde te vernietig." As God die Skepper is en sy wil vir die wêreld lewe is, dan moet Hy die vernietigende kragte wat lewe bedreig, verslaan.

4.8. KOSMIESE KONFLIK

Die verhaal van die kosmiese stryd begin in Openbaring 12, waar die rolle van goed en kwaad vertolk word deur 'n **vrou** en 'n **draak**.

4.9. DIE PRENT

Die Geboorte: Johannes sien 'n vrou wat op die punt staan om geboorte te gee aan die Messiaanse kind. Voor haar staan 'n sewe-koppige draak, gereed om die kind te verslind sodra hy gebore word. Die kind word egter veilig na die hemel weggevoer, en die vrou vlug na die woestyn vir veiligheid.

Oorlog in die Hemel: Migaël die aartsengel verskyn en voer oorlog teen die draak. Hy en sy engele verslaan die monster en werp hom neer op die aarde.

Die Vloed: In 'n laaste desperate poging probeer die draak die vrou vernietig deur 'n stroom water uit sy mond te spoeg. Die aarde self kom egter tot die redding en sluk die water op.

Die Teiken: Die draak wend dan sy woede teen die vrou se ander kinders — diegene wat die geboorte van God bewaar en aan die getuigenis van Jesus vashou.

4.10. 'n ANTIEKE MITE OOR GOED TEEN KWAAD

Historici merk op dat Johannes se verhaal baie ooreenstem met ander mites uit daardie tyd, soos die Griekse verhaal van **Leto** en die draak **Python**. In die Romeinse propaganda het die keisers hulleself gesien as die held (soos Apollo) wat die chaos (die draak) oorwin het.

4.11. JOHANNES KEER HIERDIE STORIE OM:

Die Ware Held: Die kind is nie die keiser nie, maar Jesus.

Die Ware Vyand: Die draak is nie die vyand van Rome nie; die draak is die bose mag wat *binne-in* die Romeinse stelsel werk.

Die Oorwinning: Die Messias ontsnap die draak nie deur militêre geweld nie, maar deur te sterf en op te staan. Sy oorwinning kom deur lyding.

4.12. WIE IS DIE VROU?

Sommige sien haar as Maria, maar vir baie simboliseer sy die **geloofsgemeenskap** (Israel en die Kerk). Sy vlug na die woestyn, net soos antieke Israel uit Egipte gevlug het om van die Farao te ontsnap. Haar "ander kinders" is Johannes se lesers — mense wat hul lewens waag om getrou te bly aan God se geboorte.

4.13. SATAN SE UITWERPING UIT DIE HEMEL

Johannes se antwoord op die vraag waarom gelowiges getrou moet bly ten spyte van risiko's, lê in die middelste toneel van die visioen: die verhaal van Satan se uitwerping uit die hemel. As Johannes se lesers soos die vrou in die verhaal voel — asof hulle in 'n sosiale woestyn leef en deur plaaslike drake gedreig word — dan is hierdie middelste toneel die een wat hul begrip van die aard van die bose en hul reaksie daarop sal vorm.

Johannes erken dat dit maklik is om te dink dat die Bose so onverpoosd op aarde voortwoed omdat hy so magtig is, maar die teendeel is waar. Vir Johannes lyk boosheid nie meedoënloos omdat dit magtig is nie, maar omdat hy desperaat is en besig is om te verloor. Die beste manier om op die

bose te reageer, is om dit te weerstaan, in die wete dat hy nie op die ou end kan wen nie.

Sodra die Messias na God se troon weggevoer is, breek daar oorlog in die hemel uit onder leiding van die aartsengel Migael. Migael en sy engele verslaan Satan en werp hom neer op die aarde, sodat hy nie meer voor die troon van God kan verskyn nie. Sy basis van operasie is nou drasties beperk.

In hierdie middelste toneel van Openbaring 12 het Satan die oorlog in die hemel verloor; hy is gewond en woedend. Terwyl hy op die aarde rondsluip, slaan hy in gefrustreerde woede om hom heen en probeer hy soveel skade as moontlik aanrig binne sy nuwe, beperkte omstandighede. Dit is nie 'n vertoon van sy krag nie, maar van die feit dat sy tyd besig is om uit te loop.

Die beste reaksie is dus nie om voor die bose te swig nie, maar om dit te weerstaan, wetende dat die uiteindelijke mag aan God behoort.

4.14. WIE HET DIE LAASTE SÊ

Johannes gaan van die veronderstelling uit dat mense hul lewens inrig volgens dit wat hulle glo die laaste sê het. **Die draak is die verpersoonliking van misleiding, wreedheid, arrogansie en onreg.** Dit is maklik om te verstaan waarom mense sou dink dat hierdie kragte die wêreld beheer, en waarom hulle sou reageer deur bloot tou op te gooi en saam met die stroom te gaan.

SESSIE 5

DIE DIERE EN DIE BOSE IN DIE POLITIEKE SFEER

In ons vorige sessie het ons gekyk na Johannes se uitbeelding van Satan as 'n groot rooi draak. In hierdie lesing kyk ons na die verpersoonliking van die bose in die politieke lewe deur die beelde van twee diere: die **dier uit die see** (die ryk van politiek) en die **dier uit die land** (wat die ryk ondersteun deur godsdiens en ekonomie).

Johannes gebruik hierdie beelde soos 'n moderne politieke spotprenttekenaar: hy gebruik bekende simbole om skerp kommentaar te lewer op die ernstige kwessies van sy tyd.

5.1. DIE DIER UIT DIE SEE

In Openbaring 13 sien Johannes 'n sewe-koppige dier uit die see opstyg. Hierdie monster verteenwoordig die bose wat tasbare politieke vorm aanneem.

Johannes beskryf die dier as 'n oorwinnaar met gesag oor elke stam, taal en nasie. Dit is presies hoe die Romeine hulleself gesien het. Waar die Romeinse literatuur en kuns die militêre verowerings van die keisers gevier het, sien Johannes dit as die hart van 'n roofsgtige gedierte.

5.2. HERINNERING AAN NERO

Hoewel daar nie 'n ryks-wye vervolging was nie, sou Johannes se lesers die wrede vervolging onder **keiser Nero** (na die brand in Rome) goed onthou het. Nero het Christene as sondebokke gebruik en 'n veldtog van geweld teen hulle ontketen.

Johannes gebruik beelde uit die boek **Daniël** om sy punt te maak. Hy kombineer die eienskappe van die vier ryk-diere uit Daniel in een saamgestelde monster. Die boodskap is: die "verskynsel van ryk-bou" (imperialisme) is in sy wese wreed.

5.3. DIE "NERO-RAAISEL":

Johannes sê die dier was dood, maar leef weer. Dit sinspeel op die antieke gerugte dat Nero nie regtig dood was nie, maar sou terugkeer (*Nero*

Redivivus). Johannes gebruik hierdie "pop-kultuur" van sy tyd om te wys dat politieke boosheid nooit regtig weggaan nie; dit verander net van gesig.

5.4. DIE LAM TEEN DIE DIER

Vanuit 'n literêre perspektief is die dier die teenoorgestelde van die Lam:

Lewe vs. Dood: Die Lam is geslag en leef om lewe aan ander te gee. Die dier "staan op uit die dood" om die dood aan ander op te lê.

Oorwinning: Die Lam "oorwin" deur getroue lyding. Die dier "oorwin" deur ander met geweld te onderwerp.

Johannes vra sy lesers: **Aan wie behoort jou lojaliteit?** Aan die verlossende krag van God of die onderdrukkende mag van die draak?

5.5. DIE DIER UIT DIE LAND

Hierdie monster bevorder die **keiserkultus**. In Johannes se tyd was daar oral tempels vir die keisers in Klein-Asië. Die voorste burgers (stadsrade) was die grootste ondersteuners hiervan.

Johannes skets hierdie burgers as 'n dier met twee horings wat **soos 'n lam lyk, maar soos 'n draak praat**. Dit is 'n waarskuwing: gevaar skuil dikwels agter 'n onskuldige voorkoms. Hy gebruik satire en komiese oordrywing — hy beskryf hoe die dier "towerkunsies" doen (soos om 'n standbeeld te laat praat) om mense te flous om die monster uit die see te aanbid. Sy punt is: geen hoeveelheid "hokus-pokus" kan die feit verander dat die politieke stelsel brutaal is nie.

5.6. DIE MERK VAN DIE DIER (666)

Johannes sê dat diegene wat aan God behoort, Sy seël op hul voorkoppe het. Daarteenoor word mense onder druk geplaas om die **merk van die dier** te aanvaar om sake te kan doen. Dit beteken dat die ryk (en nie God nie) hul identiteit bepaal.

Johannes sluit af met 'n raaisel: die getal van die dier is **666**.

Deur gebruik te maak van *gematria* (waar letters numeriese waardes het), tel die Hebreeuse letters vir die naam "**Nero Caesar**" op na 666.

Sodra die leser besef die getal is gekoppel aan Nero, word die vraag vlymskerp:

Aan wie behoort jy? Wat gee jou identiteit? God of die ryk? Die Lam of die dier?

BABILON DIE HOER EN DIE KEISERLIKE EKONOMIE

Ons het nou gekyk gekyk na die diere uit die see en die land — beelde van die bose in politiek en godsdiens. Nou draai ons na **Babilon**, die prostituut wat 'n stad karakteriseer. Johannes gebruik satire (soos 'n politieke spotprent) en selfs 'n "doodsberig" om die verwoestende krag van materialisme en geweld te ontbloot.

5.7. BABILON DIE HOER

Johannes word na 'n woestyn geneem waar hy 'n vrou sien wat op die dier uit die see ry. Sy is 'n hoer en verteenwoordig die uiterste vorm van materialisme. Sy is dronk van die bloed van die heiliges.

Vanuit 'n literêre perspektief simboliseer sy die stad **Rome** in haar rol as wêreldheerser. Die sewe koppe van die dier verwys na die sewe heuwels van Rome. Twee elemente staan uit:

Oordadige Verbruik: Sy is verslaaf aan rykdom en luuksheid.

Geweld: Sy word ryk deur die onderdrukking en bloed van ander.

Johannes koppel materialisme aan die beeld van 'n hoer omdat albei **verleidelik** is. Mense kry 'n "kick" uit die koop van duur dinge en het dikwels 'n vreemde fassinatie met geweld, solank dit nie hulself tref nie. Johannes wil sy lesers skok sodat hulle sien dat wat aantreklik lyk, eintlik afstootlik is.

5.8. JOHANNES SE GEBRUIK VAN SATIRE

In die eerste eeu was daar muntstukke met die beeld van die godin **Roma** — 'n grasieuse figuur wat kalm op die sewe heuwels van Rome sit. Johannes neem hierdie bekende beeld en verander dit in 'n parodie:

- In plaas van 'n grasieuse godin, is sy 'n **besope prostituut**.
- In plaas daarvan om kalm te sit, ry sy op 'n **wrede monster**.
- In plaas van 'n swaard van geregtigheid, hou sy 'n **beker vol bloed** vas.

Hy verander ook haar naam na **Babilon** — die ryk wat Jerusalem en die Tempel vernietig het. Dit is sy manier om te sê: "Rome is nie die bron van beskawing nie; dit is 'n wrede ryk wat alles in sy pad vernietig."

5.9. DIE VERNIETIGING VAN DIE HOER

Johannes voorspel dat die dier uiteindelik die hoer sal verslind en met vuur verbrand. Dit is een van Openbaring se skerpste insigte: **Boosheid is inherent selfvernietigend**. 'n Samelewing wat verlief is op die geweld wat dit teen ander gebruik, sal uiteindelik die slagoffer van sy eie geweld word.

In Openbaring 18:4 gee God die opdrag: "**Gaan uit haar uit, my volk.**" Dit beteken nie dat hulle fisies moes trek nie, maar dat hulle die vernietigende waardes van die ryk moes verwerp.

5.10. BABILON SE DOODSBERIG

In hoofstuk 18 skryf Johannes 'n unieke soort "doodsberig" vir die stad. Hy beskryf die handelaars wat treur — nie oor die mense wat gesterf het nie, maar oor die **verlies aan hul winste**.

Hulle lees 'n lys van goedere wat Rome opgekoop het: goud, silwer, juwele, fyn linne, speserye, wyn... en heel laaste op die lys: **slawe en menselewens**. Vir Johannes is dit die toppunt van Babilon se boosheid — 'n wêreld waar alles, selfs menselewens, 'n handelsitem geword het.

SESSIE 6

DIE OORDEEL EN DIE SLAG VAN ARMAGEDDON

Ons kom nou by tonele in Openbaring wat sowel vrees as fassinasie ontlok: van die groot slag van Armageddon tot die finale neerlaag van Satan en die laaste oordeel. Hierdie tonele is die klimaks van God se stryd teen die magte wat die samelewing vernietig. Dit wys hoe God geregtigheid bring vir diegene wat gely het en hoe elke individu aan die einde van die tyd geoordeel word.

6.1. DIE TERREIN VAN ARMAGEDDON

Die woord "Armageddon" is afgelei van twee Hebreeuse woorde: *har* (berg of heuwel) en *Megiddo* ('n antieke stad in die noorde van Israel). Megiddo was die plek waar Kanaänitiese leërs in Israel se vroeë geskiedenis verslaan is.

Vanuit 'n literêre perspektief gebruik Johannes hierdie naam as 'n simbool. Dit is nie noodwendig 'n geografiese voorspelling van 'n kernoorlog in die moderne Midde-Ooste nie, maar 'n manier om te sê: **"Hierdie is die plek waar die bose sy Moses teëkom."**

6.2. HOE DIE SLAG GEVEG SAL WORD

Anders as die *Oorlog Rol* van Qumran wat ysterswaarde en spiese beskryf (of moderne teorieë wat tenks en missiele voorspel), skets Openbaring 'n heel ander soort oorlog:

6.3. HOE LYK GOD SE OORLOG?

Die Ruiter: Christus verskyn op 'n wit perd. Sy kleed is reeds in sy eie bloed gedoop — 'n herinnering aan die opoffering wat Hy reeds gemaak het.

Die Wapens: Hy gebruik slegs **een wapen**: die swaard uit sy mond. Dit is die Woord van die Waarheid. Die Slag van Armageddon gaan uiteindelik oor die triomf van Christus se waarheid oor die leuens van tirannie.

Die Verloorders: Die dier (onderdrukking) en die vals profeet (godsdiensstige manipulasie) word finaal gestop wanneer die waarheid hulle ontmasker.

6.4. DIE NASLEEP: DIE VERNIETIGING VAN DIE VERNIETIGERS

Satan word gevange geneem en vir 1,000 jaar gebind. Na 'n laaste, vrugtelose aanval deur "Gog en Magog", word hy permanent in die poel van vuur gewerp.

Dit is belangrik om te verstaan dat hierdie tonele nie gaan oor die vernietiging van die aarde nie, maar oor die **vernietiging van die vernietigers van die aarde**. God se doel is om die wêreld te bevry van die magte wat lewe versmoor.

6.5. GODDELIKE GERECHTIGHEID VIR DIE INDIVIDU

Wat beteken hierdie geregtigheid vir die gewone mens? Johannes beskryf twee hoofaspekte in Openbaring 20:

1. Die Opstanding van die Martelaars

As 'n daad van goddelike geregtigheid word diegene wat vir hul geloof gesterf het, eerste opgewek om saam met Christus te regeer. Dit herstel die onreg wat hulle aangedoen is.

2. Die Finale Oordeel en die Twee Boeke

Johannes sien hoe al die dooies voor die troon staan. Daar is twee tipes boeke:

6.6. DIE TWEE “BOEKE”

Die Boeke van Dade: Hierdie boeke simboliseer **menslike verantwoordelikheid**. Dit leer ons dat ons aksies saak maak vir God. Dit is 'n aanspooring om reg te doen, selfs wanneer niemand kyk nie, want onreg sal nie die laaste sê hê nie.

Die Boek van die Lewe: Hierdie boek simboliseer **goddelike genade**. Dit is die register van burgers van die Nuwe Jerusalem. Jou naam staan daarin, nie as gevolg van 'n punte-stelsel nie, maar as 'n daad van God se guns.

6.7. DIE PARADOKS VAN DIE OORDEEL

Openbaring bied 'n paradoks: Mense is verantwoordelik vir wat hulle doen (die boeke van dade), maar hulle word gered deur genade (die boek van die lewe). Ons aksies maak saak omdat dit die mense rondom ons beïnvloed, maar die toekoms self is 'n geskenk van die Skepper wat alles nuut maak.

DIE NUWE JERUSALEM: 'N VISIOEN VAN HOOP

In die finale toneel van Openbaring sien ons Johannes se visioene van 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde, en van die Nuwe Jerusalem, die stad van God, wat in prag uit die hemel neerdaal. 'n Stem kondig aan dat God by die mense kom woon het. Die dood is weg, en die tyd van hartseer is verby.

Hierdie lesing fokus nie op die bekende besonderhede soos die "pêrelpoorte" nie, maar op die groter kosmiese, sosiale, politieke en gewyde dimensies van hierdie toneel.

6.8. KOSMIESE DIMENSIES: ALLES NUUT

Gewilde prente van die hemel fokus dikwels net op waarheen individue gaan wanneer hulle sterf. Johannes gee egter 'n prentjie van 'n nuwe skepping. Hy skei nie die toekoms van die individu van die toekoms van die wêreld nie.

God sê: “Kyk, Ek maak alles nuut!” Dit is beide 'n belofte en 'n uitdaging. As God se doel die transformasie van die hele kosmos is, hoe beïnvloed dit ons eie verbintenisse in die hede? Hierdie hoop is nie 'n wegomkans van die aarde af nie, maar 'n krag wat ons lewe nou reeds begin herstel.

6.9. SOSIALE DIMENSIES: DIE BRUID VS. DIE HOER

Dit is betekenisvol dat die einde van Openbaring 'n stad is. In die antieke wêreld was die stad jou bron van identiteit. Johannes bied nie 'n private hemel aan nie, maar 'n gemeenskap.

Waar Babilon (die hoer) simbool was van materialisme, selfsug en genot ten koste van ander, is die Nuwe Jerusalem 'n **bruid**. Hierdie beeld herinner aan die Hebreeuse profete wat Israel se verbond met God as 'n huwelik gesien het. **Dit gaan oor getrouheid en wedersydse toewyding.** Die lewe in die Nuwe Jerusalem is gegrond op lojaliteit aan die Lam, wat die teenoorgestelde is van die roofsgtige kultuur van Babilon.

6.10. POLITIEKE DIMENSIES: 'N NUWE SOORT MAG

Antieke stede soos Efese en Pergamum was monumente vir die mag van keisers, met hul name op die poorte gegraveer. Die Nuwe Jerusalem weerspieël 'n ander magstruktuur:

Grootte: Die stad is **ondenkbaar groot** (ongeveer 2,400 km in elke rigting) — 'n simbool dat dit enige aardse stad oortref.

Inskripsies: Die name op die poorte en fondamente is nie dié van keisers nie, maar van die stamme van Israel en die apostels van die Lam.

Oorsprong: Die stad word nie deur mensehande gebou nie; dit daal neer van God af. Dit wys dat God se planne verder gaan as die blote herstel van die ou orde.

6.11. GEWYDE DIMENSIES: GEEN TEMPEL NIE

Johannes merk op dat daar geen tempel in die stad is nie. In die antieke wêreld was 'n tempel noodsaaklik vir 'n stad se identiteit. **Maar in die Nuwe Jerusalem is God self en die Lam die tempel.** Daar is geen versperring meer tussen God en mens nie. Aanbidding is nie meer beperk tot 'n gebou nie, maar is 'n lewe in die direkte teenwoordigheid van die Skepper.

6.12. DIE UITNODIGING: DIE OOP POORTE

Anders as die gewilde idee dat die "pêrelpoorte" mense moet uithou, staan die 12 poorte van die Nuwe Jerusalem **altyd oop**. Hulle is daar om die nasies in te nooi.

6.13. DIE BOOM VAN DIE LEWE!

Johannes eindig waar die Bybel begin het: by **die boom van die lewe**. In Genesis is die mensdom verbied om van die boom te eet, maar in die Nuwe Jerusalem maak God die pad na die ewige lewe weer oop.